

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/32/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323200459
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8323200459.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Har Tzvi v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Y. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky a maloletú L. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Q., deti rodičov - otca Y. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX/X, Q., a matky K.. T. S., T., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, Q., právne zastúpenej JUDr. Zuzanou Kolárikovou, advokátkou, Stará Prešovská 10, Košice - Staré Mesto, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry T., o návrhu matky na zvýšenie výživného a zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o odvolaní otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 8P/48/2023-440 zo dňa 20.11.2024 takto

rozhodol:

Mení rozsudok tak, že:

I. Otec je povinný platiť na výživu mal. Y. sumu 450 eur mesačne a na mal. L. sumu 400 eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 07.02.2023, čím sa mení rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 8P/23/2018-202 zo dňa 24.09.2019.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka návrhom zo dňa 07.02.2023 žiadala zvýšiť výživné zo strany otca pre mal. Y. zo sumy 170 eur mesačne na sumu 300 eur mesačne a pre mal. L. zo sumy 130 eur mesačne na sumu 300 eur mesačne od podania návrhu. Ďalej navrhla, aby súd rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý druhý páry kalendárny týždeň v mesiaci v čase od piatka od 15.00 hod. do nedele do 16.00 hod.

2. Súd prvej inštancie skorším rozsudkom zo dňa 29.05.2023 sp. zn. 8P/48/2023 rozhodol tak, že cit.:

„I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 8P/231/2018-202 zo dňa 24.9.2019 vo výroku II. tak, že zvyšuje výživné na maloletého Y. J. zo sumy 170,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne a na maloletú L. J. zo sumy 130,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, ktoré bude poukazovať matke vždy do 25. dňa v mesiaci od 7.2.2023.

II. Dlžné výživné za obdobie od 7.2.2023 do 29.5.2023 vo výške 555,- eur otec matke zaplatí do 31.7.2023.

III. Návrh na zmenu úpravy stretávania zamieťa.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.“

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd uznesením sp. zn. 19CoP/71/2023-319 zo dňa 28.05.2024 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., IV. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

5. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že:

I. mení rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 8P/231/2018-202 zo dňa 24.09.2019 vo výroku II. tak, že zvyšuje výživné na maloletého Y. J. zo sumy 170,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne a na maloletú L. J. zo sumy 130,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, ktoré bude poukazovať matke vždy do 25. dňa v mesiaci od 07.02.2023.

II. Dĺžné výživné za obdobie od 01.06.2024 do 31.10.2024 vo výške 750 eur otec zaplatí do troch dní od vykonateľnosti rozhodnutia .

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.“

6. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 26, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

7. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu nanovo posudzoval zmenu pomerov účastníkov konania odôvodňujúcu zvýšenie výživného, schopnosti a možnosti oboch rodičov prispievať na výživu maloletých detí a odôvodnené potreby maloletých detí. V zmysle pokynov odvolacieho súdu uložil otcovi povinnosť predložiť listinné dôkazy za účelom zistenia jeho príjmov zo závislej činnosti, ale aj z inej než závislej činnosti, nakoľko je spoločníkom aj konateľom obchodnej spoločnosti.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že o vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom naposledy bolo rozhodnuté Okresným súdom Humenné dňa 24.09.2019 sp. zn. 8P/231/2018, ktorý rozsudkom zaviazal otca prispievať na výživu maloletého Y. sumou 170 eur mesačne a na výživu maloletej L. sumou 130 eur mesačne od 25.06.2018 do budúca. V čase poslednej úpravy výživného mal maloletý X rokov a maloletá X roky, boli v predškolskom veku, matka poberala rodičovský príspevok vo výške 220,70 eur mesačne. Otec bol spoločníkom a konateľom spoločnosti H. - Y., s.r.o. a tiež spoločníkom spoločnosti M. - T., s.r.o.. Súdu doložil daňové priznanie spoločnosti H. - Y., s.r.o. za rok 2017, z ktorého vyplýva, že súčet nákladov na hospodársku činnosť bol 38.063,33 eur a súčet výnosov z hospodárskej činnosti bol vo výške 10.721,60 eur. Otec predložil aj potvrdenie o príjme od zamestnávateľa H. - Y., s.r.o. zo dňa 20.08.2018, v ktorom mal uvedenú čistú mzdu vo výške 425,48 eur mesačne. Prispieval na výživu aj plnoletej dcéry H. J. vo výške 200 eur mesačne; vlastnil motorové vozidlá F., L., motocykel, štvorkolku, bager a traktor.

9. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného prešlo časové obdobie piatich rokov a pomery na strane maloletých detí sa zmenili. Maloletý je žiakom X.. ročníka A. a maloletá v septembri XXXX nastúpila do X. ročníka A.. Obidve deti navštevujú umeleckú školu, plavecký krúžok, maloletá chodí aj na angličtinu.

Matka je zamestnaná v spoločnosti E.-Z. s.r.o. ako E. s príjmom vo výške cca 1000 eur. Z obchodného registra vyplýva, že matka je aj spoločníčkou a konateľkou spoločnosti E.-Z., s.r.o.; aj spoločníčkou a konateľkou spoločnosti Z. L., s.r.o..

Otec je naďalej konateľom a jediným spoločníkom spoločnosti H.-Y., s.r.o..

Súdu predložil účtovné závierky tejto spoločnosti za roky 2021 až 2023 s mínusovými výsledkami hospodárenia z hospodárskej činnosti za dané účtovné obdobia, s vysokými sumami záväzkov spoločnosti voči spoločníkom (t.j. voči otcovi). Otec súdu nevedel vysvetliť položku - záväzok spoločnosti voči spoločníkom za roky 2021 až 2023, pričom vyplýva, že on je jediným spoločníkom tejto spoločnosti. Obchodná spoločnosť dlhodobo vykazuje stratu. Otec tiež deklaroval, že ako zamestnanec od tejto spoločnosti poberá minimálnu mzdu. Súdu predložil výplatné pásky za rok 2022, z ktorých vyplýva, že jeho čistá mzda sa pohybovala v období 01/2022 - 12/2022 od 616,39 eur do 667,81 eur mesačne; v apríli 2024 mal čistú mzdu vo výške 150,83 eur, v máji 2024 vo výške 151,72 eur a v júni 2024 vo výške 150,69 eur.

Otec spočiatku uviedol svoje výdavky v celkovej výške 1.676 eur mesačne (188 eur pôžička M., 300 eur strava, 16 eur zubná starostlivosť, 242 eur bývanie, 42 eur SIPO, 14 eur poisťné na auto, 240 eur odvody, 98 eur zdravotné poisťenie, 108 eur mobil, 23 eur internet, 250 eur pohonné hmoty, 55 eur účtovníčka, 100 eur servis auta mesačne).

Na pojednávaní dňa 18.10.2024 otec deklaroval, že tieto výdavky boli jeho právnou zástupkyňou nadhodnotené a špecifikoval svoje výdavky len vo výške 817 eur mesačne (č.l.350). Tiež uviedol, že v súčasnosti jazdí na motorovom vozidle značky N. C., ktorý je vo vlastníctve jeho dcéry; že motocykel značky F. je vo vlastníctve obchodnej spoločnosti H. Y., s.r.o.; že motorové vozidlo F. D. je vo vlastníctve jeho zaťa a on ho len užíva, pričom súdu predložil potvrdenie polície o dočasnom odobratí tabuliek s evidenčným číslom tohto vozidla, v ktorom je otec uvedený ako držiteľ.

10. Súd pri určení výživného vzal do úvahy to, že otec nepreukázal vážne zdravotné problémy, ktoré by mu bránili pracovať a nepochybne dosahuje vyšší príjem ako príjem ním deklarovaný. Súd neuveril tvrdeniu otca, že v krátkom časovom období klesli výdavky otca zo sumy 1676 eur mesačne na sumu 817 eur mesačne, a že ho živí jeho dospelá dcéra. Súd odpočítal náklady na motorové vozidlo F. D., ktoré otec odhlásil a ustálil, že otec dosahuje príjem vo výške minimálne 1500 eur mesačne, pretože v takejto výške je schopný uhrádzať svoje mesačné náklady.

11. Súd prvej inštancie podporne poukázal na Metodiku Ministerstva spravodlivosti SR pre výpočet výživného rodičov k deťom. Výživné pre dieťa vo veku 6 až 9 rokov pri dvoch vyživovacích povinnostiach povinného rodiča by malo predstavovať 14 % z jeho čistého príjmu a pre dieťa vo veku 10 a 14 rokov 16 % z jeho čistého príjmu. Súd určil výživné pre maloletú L. zo strany otca vo výške 200 eur mesačne, čo predstavuje cca 14 % zo sumy 1500 eur a pre maloletého Y. vo výške 250 eur mesačne, čo predstavuje cca 16 % zo sumy 1500 eur mesačne. Takto stanovené výživné považoval súd za primerané odôvodneným potrebám maloletých detí s prihliadnutím na ich vek.

12. Súd v bode 22. odôvodnenia rozhodnutia uviedol výpočet dlžného výživného za obdobie od 01.06.2024 do 31.10.2024 vo výške 750 eur, ktoré je otec povinný zaplatiť do troch dní od vykonateľnosti rozhodnutia. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 CMP.

III. Obsah odvolaní matky aj otca a vyjadrení k odvolaniam

13. Proti výrokom I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka. Namietala, že výška výživného stanovená súdom nezodpovedá možnostiam a schopnostiam otca a oprávneným potrebám maloletých detí. Žiadala, aby súd pri určovaní výšky výživného vychádzal z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Poukázala, že otec absolútne odignoroval pokyn súdu predložiť dôkazy do konca mesiaca október 2024, pričom neúplné dôkazy predložil až dňa 15.11.2024. Otec napriek zrušujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu zo dňa 28.05.2024 vôbec nepredložil výkazy majetku a výkazy pohľadávok obchodnej spoločnosti H. - Y. s.r.o. za roky 2021 až 2023. V účtovnej závierke uvedenej spoločnosti za rok 2021 sú nezrovnalosti; otec nekonkretizoval čo predstavujú aktíva spoločnosti, čo predstavuje dlhodobý hmotný majetok a záväzky voči spoločníkom v enormnej výške za rok 2023 v sume 179 200 eur, pričom otec je jediným spoločníkom obchodnej spoločnosti.

Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku absolútne nevysporiadal so skutočnosťou, že otec je vlastníkom pozemkov v katastrálnom území F., ktoré nadobudol darovacou zmluvou o výmere cca 4500 m². Otec v priebehu konania uvádzal, že jeho príjem je priemerne 150 eur mesačne, preto mohol predmetné pozemky prenajať, resp. predať a zlepšiť si tak svoje majetkové pomery. Otec je zároveň vlastníkom motorky značky F., J., ktorej aktuálna hodnota predstavuje približne sumu 15 000 eur, ročne

na ňu platí poisťku a vykonáva každoročný servis. Matka zdôraznila, že výživné na maloleté detí má prednosť pred týmito výdavkami otca.

Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia nezaoberal ani skutočnosťou, že otec odpredal nehnuteľnosti - rodinný dom a pozemky v k. ú. V. na základe kúpnej zmluvy zo dňa 02.07.2021 za kúpnu cenu vo výške 55 000 eur. Keďže si otec predajom nehnuteľnosti zvýšil svoju životnú úroveň a nastala zmena pomerov na jeho strane, súd pri určovaní výšky výživného mal prihliadať na túto skutočnosť.

Súd sa v konaní vôbec nezaoberal stykom maloletých detí s otcom. Otec sa s deťmi vôbec nestretáva, deti ho vyslovene odmietajú. Ak sa otec s deťmi aj dohodne, následne toto stretnutie s nimi bezdôvodne zruší, z tohto dôvodu deti nemajú záujem o styk s ním. Otec ich neberie ani na dovolenky, čo sám uviedol aj na pojednávaní dňa 20.11.2024. Otec tak neprispieva ani svojou osobnou starostlivosťou o maloleté deti, z tohto dôvodu výška výživného určeného súdom je absolútne neprimeraná.

Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 20.11.2024 vo výrokoch I. a II. a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; alternatívne, aby zmenil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 20.11.2024, a to tak, že zmení rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 24.09.2019 č.k. 8P/231/2018-202 vo výroku II. tak, že zvyšuje výživné na maloletého Y. zo sumy 170 eur mesačne a na maloletú L. zo sumy 130 eur mesačne na sumu, ktorá predstavuje 20-násobok sumy životného minima, ktoré bude poukazovať matke vždy do 25. dňa v mesiaci od 07.02.2023. Dĺžné výživné za obdobie od 01.06.2024 do 31.10.2024 otec zaplatí do troch dní od vykonateľnosti rozhodnutia.

14. Proti výrokom I a. a II. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj otec. Namietal, že súd neúplne zistil skutočný stav vecí a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Súd prvej inštancie rozsudok stručne odôvodnil iba tým, že otec neuviedol vážne zdravotné problémy, ktoré by mu bránili pracovať a podľa jeho nadštandardnej životnej úrovne nepochybne dosahuje vyšší príjem ako príjem ním deklarovaný. Zdôraznil, že v priebehu konania preukázal svoje zdravotné problémy so srdcom; že preukázal, že vzhľadom na svoje vzdelanie, vek, možnosti a schopnosti nemôže adekvátne dosahovať vyššie príjmy z akejkoľvek zárobkovej činnosti v danom regióne, ktoré by mu umožňovali platiť vyššie výživné na maloleté deti. V konaní nebolo preukázané, aby mal nadštandardnú životnú úroveň. Krátkodobé a príležitostné prenajatie motorového vozidla od jeho staršej dcéry, resp. priateľa jeho dcéry nepreukazuje nadštandardnú životnú úroveň otca. Práve naopak, otec deklaroval, že finančne, ako aj materiálne mu vypomáha jeho staršia dcéra aj jej priateľ.

Otec zdôraznil, že je nevyhnuté, aby súd zistil skutočný stav vecí. Otec preukázal zmeny v jeho výdavkoch a vysvetlil súdu prvej inštancie, že jeho výdavky v sume 1676 eur mesačne boli v predošlom dokazovaní jeho predošlou právnou zástupkyňou nadhodnotené a výška jeho skutočných výdavkov je v sume 817 eur mesačne.

Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia okrem všeobecného konštatovania nevysvetlil odôvodnené potreby maloletých detí, čím takýto rozsudok otec považuje za arbitrárne rozhodnutie súdu; súd nevyslovil úvahu, na základe ktorej zvýšil výživné na maloleté deti. Tiež argumentoval, že Metodika Ministerstva spravodlivosti SR, ktorú použil súd pri výpočte výživného má iba odporúčací charakter, nie je to všeobecne záväzný právny predpis, preto nezbavuje súd povinnosti, aby pri určení výšky výživného skúmal kritériá uvedené v § 75 Zákona o rodine.

Otec tiež poukázal, že matka v návrhu, nad rámec základných potrieb detí, uviedla aj náklady na mimoškolské a športové aktivity v sume 400 eur mesačne. Zdôraznil zásadu, že zákon neustanovuje rodičom povinnosť zvyšovať životnú úroveň dieťaťa, ak sám povinný rodič nedosahuje životnú úroveň, ktorá by mu to umožňovala. Otec uviedol, že matka pri nákladoch na bývanie uviedla sumu na každé maloleté dieťa vo výške 125 eur, pričom sama matka na pojednávaní tvrdila, že náklady na bývanie hradí matkin otec. Otec namietal matkou vyčíslené náklady na stravu vo výške 200 eur na každé dieťa jednotlivo, aj ďalšie náklady za obedy v školskej jedálni 30 eur -31 eur, t.j. mesačné výdavky na stravu dvoch maloletých detí v sume cca 460 eur.

K svojim majetkovým pomerom otec uviedol, že už značnú dobu nevlastní bager. Ostatný huteľný majetok otca nemôže slúžiť na účely zlepšenia ekonomickej situácie maloletých, keďže otec potrebuje niekde bývať, garáž mu slúži na firemné účely a pozemky, ktoré zdedil zatiaľ nie sú určené na výstavbu, čiže nemajú veľkú hodnotu na predaj a už vôbec nie na prenájom. Otec argumentoval, že má s pozemkami do budúcnosti podnikateľský zámer. Zdôraznil, že na základe konštantnej judikatúry nemožno od povinného vyžadovať, aby speňažil svoj majetok v prospech plnenia výživného. Z predložených účtovných závierok je jasné, že obchodná spoločnosť, ktorej otec je spoločníkom a konateľom nemá žiadny zisk a takmer žiadny obrat.

K stretávaniu sa s maloletými deťmi otec uviedol, že deti si berie vždy, keď mu to jeho zložitá finančná situácia umožňuje. Otec poukázal, že matka v lete berie deti dlhodobo na celé prázdniny do dovolenkového rezortu jej otca v Z., a tak aj ona nerešpektuje súdne rozhodnutie ohľadom styku otca s deťmi.

Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 24.09.2019 vo výroku II. tak, že zníži výživné na maloletého Y. zo sumy 170 eur mesačne na sumu 60 eur mesačne a na maloletú L. zo sumy 130 eur mesačne na sumu 40 eur mesačne, ktoré bude otec poukazovať matke vždy do 25. dňa v mesiaci od 07.02.2023; tiež účastníkom nepriznať nárok na náhradu trov konania.

15. K odvolaniu matky zaslal otec písomné vyjadrenie. Uviedol, že matka v svojom odvolaní neuviedla žiadne nové relevantné skutkové tvrdenia. K námietke matky, že súd v konaní neaplikoval ustanovenie § 63 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výšky výživného zdôraznil, že súdu predložil všetky nevyhnutné podklady na zhodnotenie jeho majetkových pomerov, zároveň navrhol vypočuť aj jeho účtovníčku (ekonómku), ktorá mu viedla účtovníctvo firmy H. - Y., s.r.o., pre ozrejmenie skutočností potrebných pre vydanie zákonného rozhodnutia. Súd neaplikovaním ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine postupoval správne. Zotrval na všetkých svojich odvolacích dôvodoch.

16. K odvolaniu otca zaslala matka písomne vyjadrenie a k vyjadreniu otca zaslala repliku. Odvolanie otca aj jeho vyjadrenie k odvolaniu matky považuje za nedôvodné. Otec v konaní nepredložil jedinou lekársku správu, ktorá by preukazovala, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje sa riadne zamestnať. Otec užíva lieky na tlak, ktoré v jeho veku užíva 90 % bežnej populácie. Matka má za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať vyšší príjem ako 150 eur mesačne, tiež otec má možnosť hnuťelné aj nehnuteľné veci predať a zvýšiť si tak svoj mesačný príjem. Je absurdné, aby právna zástupkyňa otca svojvoľne navyšovala výdavky svojho klienta bez jeho vedomia. Otec bol riadne prítomný na pojednávaní, keď ho súd oboznamoval s listinnými dôkazmi a sám vo svojej výpovedi uviedol svoje výdavky vo výške 1670 eur. Otec túto skutočnosť nikdy predtým nenamietal, až na pojednávaní dňa 18.10.2024 tesne pred vynesením druhého rozsudku vo veci.

Taktiež otec v konaní nikdy nenamietal výšku odôvodnených potrieb maloletých detí. K nákladom na bývanie na každé maloleté dieťa vo výške 125 eur matka uviedla, že v danej situácii jej s týmto výdavkom vypomáha starý otec maloletých detí, nakoľko otec výživné na maloleté deti platí nepravidelne, často sa k výživnému dostane až prostredníctvom exekútora. K nákladom na stravu maloletých detí vo výške 400 eur matka argumentuje, že je maximálne primeraná k dnešným cenám potravín.

K tvrdeniu otca, že nehnuteľný majetok mu slúži na firemné účely a má s pozemkami podnikateľský zámer, matka poukázala, že tento podnikateľský zámer otec deklaroval od roku 2023, no do dnešného dňa ho nezrealizoval.

Nakoľko sa otec vôbec nedožaduje styku s maloletými deťmi, matka nemieni ostávať počas celého leta v Q. v očakávaní, či si otec maloleté deti v čase styku prevezme alebo nie, keď to nerealizuje ani bežne počas školského roka, preto matka trávi s deťmi prázdniny v Z..

Navrhla, aby odvolací súd odvolanie otca zamietol v celom rozsahu a rozhodol v zmysle odvolania matky.

17. K odvolaniam rodičov zaslala písomné vyjadrenie Okresná prokuratúra Q.. Navrhla odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť.

IV. Hodnotenie odvolacím súdom

18. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkmi konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), zopakoval dokazovanie, doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi na č.l. 501 až č.l. 827, nariadil odvolacie pojednávanie aj výsluchy účastníkov konania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť v zmysle § 388 ods. 1 CSP.

19. Pred odvolacím súdom odvolatelia zotrvali na podaných odvolaniach. Matka navrhla určiť výživné zo strany otca vo výške 300 eur na každé maloleté dieťa od 07.02.2023. Otec navrhol znížiť výživné na

maloleté deti. Kolízny opatrovník uviedol, že je v záujme maloletých detí zvýšiť výživné zo strany otca. Zástupca Krajskej prokuratúry v T. poukázal, že konanie sa vedie od roku 2023 a je dôvodné výživné na maloleté deti zvýšiť.

20. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúvaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky pre zvýšenie výživného na maloleté deti v zmysle návrhu matky.

21. Podľa § 62 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (Zákon o rodine), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

22. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

23. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

25. Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou a možnosťou a schopnosťou povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nere realizoval.

26. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov.

27. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Samotná úvaha o tom, že doterajšie výživné je neprímerané, nepostačuje. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, šlo by o neprípustné preskúvanie, či reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia.

28. V prvom rade je potrebné uviesť, že aj pri rozhodovaní súdu o zvýšení výživného má najvyššiu prioritu najlepší záujem maloletých detí.

29. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Odvolací súd argumentuje, že určenie výšky vyživovacej povinnosti súdom v prípade, ak sa rodičia nedohodli, vychádza zo skutočnosti, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Z uvedeného je zrejmé, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú obaja rodičia dieťaťa, pričom platí, že súd individuálne skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Pod pojmom „schopnosti a možnosti“ sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča, ale súd komplexne posudzuje jeho možnosti. Je to tak z dôvodov, aby sa rodič nemohol zbavovať vyživovacej povinnosti voči dieťaťu, napr. tým, že prijme finančne nevýhodnejšie zamestnanie alebo sa stane dobrovoľne nezamestnaným, príp. sa zbavuje svojho majetku.

Možnosti a schopnosti rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Ide o osobné právo každého dieťaťa, preto súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu osobitne, na základe jeho individuálnych potrieb. Odôvodnenosť potrieb dieťaťa vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna; závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, zdravotného stavu a podobne. V tejto súvislosti nemožno dospieť k všeobecne platnému záveru, ide o individuálnu fyzickú i duševnú vyspelosť toho-ktorého dieťaťa a potreby detí v tom istom veku sa môžu odlišovať. Celkové mesačné náklady na dieťa predstavujú všetky výdavky, ktoré zabezpečujú aspoň základné potreby dieťaťa, ako napr. strava, ošatenie, zdravotná starostlivosť a pod.

31. Rodičia maloletých detí žili v partnerskom vzťahu od roku 2012 do februára 2018, kedy sa matka odsťahovala s maloletými deťmi zo spoločnej domácnosti.

V čase posledného rozhodnutia o úprave práv a povinností k maloletým deťom, maloletý Y. (X rokov) navštevoval materskú škôlku a s maloletou L. (X roky) bola matka na materskej dovolenke. Maloletá od septembra XXXX nastúpila do materskej školy. Matka vyčísliła celkové výdavky na maloletého v sume 230 eur mesačne (strava, oblečenie, obuv, ostatné) a na maloletú v sume 220 eur (strava, oblečenie, obuv, plienky, kaša, hygiena, lieky). Matka poberala rodičovský príspevok a prídavky na deti spolu vo výške 262,02 eur. Otec detí jej nepravidelne prispieval sumou 100 eur mesačne na jedno dieťa. Matka vyčísliła svoje výdavky na sumu 510 eur mesačne (bývanie, strava, telefón, hygiena a kozmetika).

32. V súčasnosti maloletý Y. navštevuje H. stupeň základnej školy (bude mať XX rokov) a maloletá L. navštevuje T. stupeň základnej školy (bude mať X rokov). Matka vyčísliła pravidelné výdavky na maloletého v sume 750 eur mesačne a na maloletú L. v sume 570 eur mesačne. Maloleté deti radi jazdia na koni, avšak kvôli finančným poplatkom jazdia iba raz týždenne. Matka vyčísliła aj mimoriadne výdavky pre deti súvisiace s letným a zimným táborom (v sume 455 eur pre 1 dieťa). Matka v súčasnosti pracuje ako E. spoločnosti E.-Z., s.r.o s čistým mesačným príjmom 1000 eur. So zaplatením úhrady za bývanie (388 eur) jej vypomáha jej otec. Svoje výdavky vyčísliła na sumu 1210 eur mesačne. Matka si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom plní svojou výlučnou osobnou starostlivosťou o ne.

33. Otec v čase posledného rozhodnutia bol jediným spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti H.-Y., s.r.o. Q. (od roku 2001), ktorá už v roku 2017 dosiahla stratu vo výške - 27 341,73 eur. Otec bol zároveň v tejto obchodnej spoločnosti zamestnaný s priemerným čistým mesačným príjmom v sume 404 eur. Svoje mesačné výdavky vyčíslił na sumu 352 eur (bývanie, televízia a internet, lieky a zdravotná starostlivosť, strava, drogéria a oblečenie). Otec bol zároveň spoločníkom a konateľom v obchodnej spoločnosti M.- T., s.r.o., so sídlom C. XXXX/X, W. Y., T. 1, od 21.07.2016 do 11.01.2018. Otec previedol svoj obchodný podiel v tejto spoločnosti za kúpnu cenu 1000 korún českých na základe Zmluvy o prevode podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným. Uvedená spoločnosť potvrdila, že otcovi nevyplatila žiadne odmeny ani podiely na zisku (Potvrdenie zo dňa 28.02.2019). Prispieval na výživu aj plnoletej dcére 200 eur mesačne; vlastnil motorové vozidlá F., L., motocykel, štvorkolku, bager a traktor.

34. V súčasnosti je otec naďalej jediným spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti H.-Y., s.r.o. Q.. Z účtovných závierok (verejne dostupných na www.registeruz.sk) vyplýva, že táto obchodná spoločnosť je dlhodobo v strate, nevykonáva takmer žiadnu obchodnú činnosť, avšak na strane pasív sú evidované záväzky voči spoločníkom (t.j. voči otcovi).

Z účtovných závierok vyplývajú záväzky s.r.o. voči otcovi v týchto sumách: za rok 2021 v sume 154 200 eur, za rok 2022 v sume 168 200 eur, za rok 2023 v sume 179 200 eur, za rok 2024 v sume 184 200 eur a v roku 2025 v sume 188 200 eur.

35. Základnými pravidlami na poskytovanie pôžičky vlastnej firme sú, že musí ísť o bezhotovostné poskytnutie financií a že musí existovať právny titul (napr. zmluva) na poskytnutie financií, a to medzi spoločnosťou ako dlžníkom a spoločníkom/konateľom ako veriteľom. Odvolací súd preto vyzval otca na preukázanie týchto skutočností.

Otec predložil odvolaciemu súdu Zmluvy o pôžičke uzatvorené medzi ním ako veriteľom a obchodnou spoločnosťou H.-Y., s.r.o. ako dlžníkom:

zo dňa 03.01.2021, ktorej predmetom je požičanie peňazí vo výške 13 000 eur dlžníkovi veriteľom, s vrátením dlhu jednorazovo do 31.12.2026 a s úrokom vo výške 3 % ročne,

- zo dňa 03.01.2022, ktorej predmetom je požičanie peňazí vo výške 14 000 eur dlžníkovi veriteľom, s vrátením dlhu jednorazovo do 31.12.2027 a s úrokom vo výške 3 % ročne,

- zo dňa 03.01.2023, ktorej predmetom je požičanie peňazí vo výške 11 000 eur dlžníkovi veriteľom, s vrátením dlhu jednorazovo do 31.12.2028 a s úrokom vo výške 3 % ročne,

- zo dňa 03.01.2024, ktorej predmetom je požičanie peňazí vo výške 5000 eur dlžníkovi veriteľom, s vrátením dlhu jednorazovo do 31.12.2029 a s úrokom vo výške 3 % ročne.

Odvolaciemu súdu však otec nepreukázal žiadnymi listinnými dôkazmi, že tieto finančné prostriedky vložil na účet svojej obchodnej spoločnosti.

Na otázku odvolacieho senátu, odkiaľ mal otec ako fyzická osoba finančné prostriedky na takto vysoké pôžičky pre obchodnú spoločnosť uviedol, že on nemal tieto finančné prostriedky, musel si ich požičať a v podstatnej miere si ich požičiaval od roku 2022 od plnoletej dcéry. Plnoletá dcéra nie je zamestnaná, je študentkou práva a finančné prostriedky má od svojho priateľa. Z tohto dôvodu predal svoje nehnuteľnosti (byt, garáž a pozemky) plnoletej dcére a časť peňazí za kúpnu cenu bola započítaná na zaplatenie týchto pôžičiek, ktoré boli medzi otcom a plnoletou dcérou uzavreté ústne aj písomne. Písomnú Zmluvu o pôžičke zo dňa 23.11.2023 otec súdu nepredložil.

Odvolací súd konštatuje, že spoločník, t.j. otec, poskytol obchodnej spoločnosti finančnú výpomoc, čo vytvára záväzok firmy vrátiť tieto finančné prostriedky otcovi. V tomto konaní však otec nepreukázal, na aký účel tieto finančné prostriedky jeho obchodná spoločnosť použila. Otec pred odvolacím súdom uviedol, že doposiaľ mu obchodná spoločnosť nič z týchto pôžičiek neuhradila, pretože nemá na to finančné prostriedky.

36. Obchodná spoločnosť zároveň vyplácala otcovi mzdu ako zamestnancovi. Z otcom predložených mzdových listov vyplýva, že otec mal v roku 2021 čistú mzdu vo výške 7049,20 eur, t.j. mesačne v sume 587,43 eur; v roku 2022 čistú mzdu vo výške 7699,31 eur, t.j. mesačne v sume 641,61 eur; v roku 2023 čistú mzdu vo výške 4950,11 eur, t.j. mesačne v sume 412,51 eur; v roku 2024 čistú mzdu vo výške 2007,91 eur, t.j. mesačne v sume 167,33 eur; v roku 2025 čistú mzdu 1054,10 eur (mzda 1025,60 eur a náhrada PN 28,50 eur), t.j. mesačne v sume 150,59 eur.

37. Otec odvolaciemu súdu uviedol, že obchodnej činnosti sa venuje len 3 hodiny denne, nakoľko je to postačujúce, keďže nemá takmer žiadne zákazky (predal bager), a preto má aj takú nízku mzdu. Obchodnej činnosti sa nemohol venovať, nakoľko mal úraz, musel podstúpiť operáciu prsta, bol aj práceneschopný 7 mesiacov a absolvoval aj rehabilitácie. Otec tak prišiel o zákazku so železnicami v roku 2025. Otec tieto skutočnosti odvolaciemu súdu žiadnym spôsobom nepreukázal.

38. Otec uviedol, že momentálne má výdavky len na stravu cca 150-200 eur mesačne a dopláca si za lieky na vysoký tlak, priateľ jeho dospeljej dcéry mu požičal motorové vozidlo značky N. C. a dcéra mu niekedy požičiava aj na nákup PHM, aby mohol navštíviť vnúča v F.. Plnoletá dcéra uhrádza aj výdavky spojené s bývaním, nakoľko byt, v ktorom zostal bývať je už v jej vlastníctve.

39. Odvolací súd v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine preskúmaval aj majetkové pomery otca týkajúce sa vlastníctva nehnuteľných a hnutelných vecí :

Otec na základe kúpnej zmluvy zo dňa 02.07.2021 predal rodinný dom v k. ú. V. za kúpnu cenu vo výške 55 000 eur (suma 50 000 eur mu bola poukázaná dňa 15.07.2021 na jeho osobný účet vedený v M.).

Otec (ako prevádzajúci) na základe kúpnej zmluvy zo dňa 27.12.2024 a dodatku k Zmluve o prevode vlastníckeho práva k bytu zo dňa 23.01.2025 previedol vlastníctvo k nehnuteľnostiam v k.ú. Q., zapísaných na LV č. XXX, bytu č. XX na Y. ulici v Q. v podiele 1/1, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu o veľkosti 7189/576190, spoluvlastnícky podiel na pozemku o veľkosti 7189/576190 na plnoletú dcéru (ako nadobúdateľ) za kúpnu cenu vo výške 90 000 eur, ktorá bude v celom rozsahu uhradená jednostranným úkonom nadobúdateľa, a to započítaním

kúpnej ceny vo výške 90 000 eur na úhradu časti pohľadávky nadobúdateľa zo Zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 23.11.2023 medzi nadobúdateľom v právnom postavení veriteľa a prevádzajúcim v právnom postavení dlžníka, predmetom ktorej je poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 160 000 eur nadobúdateľom v prospech prevádzajúceho so splatnosťou najneskôr 30.08.2024 (Zmluva o poskytnutí prostriedkov).

Otec ako predávajúci na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 23.11.2024 a jej dodatku zo dňa 29.01.2025 predal pozemok, parcelné číslo XXXX/XX a stavbu - garáž súp. č. XXXX na tejto parcele, zapísané na LV č. XXXX v k.ú. Q. v podiele 1/1 plnoletej dcére ako kupujúcej za kúpnu cenu 20 000 eur, ktorá bude v celom rozsahu uhradená jednostranným úkonom kupujúceho, a to započítaním sumy kúpnej ceny vo výške 20 000 eur na úhradu časti pohľadávky kupujúceho zo Zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 23.11.2023 medzi nadobúdateľom v právnom postavení veriteľa a predávajúcim v právnom postavení dlžníka, predmetom ktorej je poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 160 000 eur nadobúdateľom v prospech predávajúceho so splatnosťou najneskôr 30.08.2024 (Zmluva o poskytnutí prostriedkov). Vklad (V XXXX/XXXX) vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností povolený dňa 05.02.2025 a týmto dňom nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť. Právne účinky vkladu nastali dňa 05.02.2025.

Otec ako predávajúci na základe Kúpnej zmluvy uzavretej dňa 09.12.2024 predal pozemky v k.ú. F., zapísané na LV č. XXX (špecifikované v článku 2, bode 2.1 ako pozemok č.1. až pozemok č. 8-zastavaná plocha a nádvorie, orná pôda, každý v podiele 1/1 plnoletej dcére ako kupujúcej za kúpnu cenu 40 000 eur, ktorá bude v celom rozsahu uhradená jednostranným úkonom kupujúceho, a to započítaním sumy kúpnej ceny vo výške 40 000 eur na úhradu časti pohľadávky kupujúceho zo Zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 23.11.2023 medzi nadobúdateľom v právnom postavení veriteľa a predávajúcim v právnom postavení dlžníka, predmetom ktorej je poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 160 000 eur nadobúdateľom v prospech predávajúceho so splatnosťou najneskôr 30.08.2024 (Zmluva o poskytnutí prostriedkov). Vklad (V XXXX/XXXX) vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností povolený dňa 05.02.2025 a týmto dňom nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť. Právne účinky vkladu nastali dňa 05.02.2025.

Otec je podľa osvedčenia o evidencii č.s F XXXXXX vlastníkom osobného motorového vozidla značky F. D., evidenčné číslo Q.. Podľa potvrdenia PZ v Q. o odobratí tabuliek s evidenčným číslom a osvedčenia o evidencii vozidla bolo uvedené motorové vozidlo podľa § 119 a zákona č. 8/2009 Z. z. dočasne vyradené do dňa 13.08.2026.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd zastáva názor, že otec sa účelovo zbavuje svojho majetku.

40. Odvolací súd v tejto súvislosti argumentuje, že aj keď sa v mimosporovom konaní uplatňuje vyšetrovací princíp a súd je v súlade s ustanoveniami § 35 a § 36 CMP povinný zistiť skutočný stav veci a vykonať za týmto účelom aj dôkazy, ktoré nenavrhli účastníci konania, to však neznamená, že účastník nemá svoju mieru procesnej aktivity na preukázanie rozhodných a dôležitých skutočností majúcich pre neho význam. Dôležité je ale zdôrazniť, že v mimosporových konaniach procesná aktivita súdu nesupluje pasivitu účastníkov konania a nemôže byť vnímaná absolútne. Aktivitu účastníkov konania súd supluje vtedy a v takej miere, aká je potrebná na zistenie skutočného stavu veci.

41. Podľa § 32 ods. 1, ods. 2 CMP, účastníci sú povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie. Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení.

42. Tvrdenia otca, že plnoletá dcéra, ktorá je študentkou na vysokej škole má dostatok finančných prostriedkov nielen na úhradu bežných výdavkov otca (o čom svedčia poukázané sumy od plnoletej dcéry na bežný účet otca vedeného v M. - viď výpisy z banky), ale aj na poskytnutie pôžičky pre jeho obchodnú spoločnosť vo výške 160 000 eur, odvolací súd nepovažuje za dostatočne preukázané v zmysle vyššie citovaných ustanovení CMP.

Otec odvolaciemu súdu nepredložil písomnú Zmluvu o pôžičke zo dňa 23.11.2023, v ktorej otec vystupuje ako dlžník a jeho plnoletá dcéra ako veriteľ. Z dôvodu existencie tejto pôžičky otec predal svojej plnoletej dcére nehnuteľnosti - byt, garáž a pozemok. Otec vo svojej výpovedi pred odvolacím súdom uviedol, že do roku 2022 si požičiaval peniaze od kamarátov a od roku 2022 už len od svojej staršej dcéry. Opätovne odvolací súd zastáva názor, že otec nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie týchto tvrdení.

43. Otec odvolaciemu súdu uviedol, že nemá žiadne účty v pobočkách zahraničných bánk, avšak z výpisu z bežného účtu otca v M. vyplýva, že v roku 2024 boli otcovi pripisované viaceré platby od 7/2024 do 12/2024 prostredníctvom spoločnosti C., ktorá funguje ako digitálna banka s európskou licenciou, poskytujúcou rýchle prevody, bezkontaktné platby a pod. Otec uviedol, že mu možno niekedy poslal peniaze nijaký priateľ.

44. Otec taktiež odvolaciemu súdu žiadnym spôsobom nepreukázal, že kvôli svojmu zdravotnému stavu nie je schopný vykonávať popri práci pre svoju obchodnú spoločnosť (3 hodiny denne) ešte ďalšiu prácu, respektíve absolvovať rekvizitné kurzy a zabezpečiť si tak finančné prostriedky na úhradu zvýšeného výživného pre svoje maloleté deti .

45. Odvolací súd na základe doplneného dokazovania zastáva názor, že v tomto prípade je správne a dôvodné aplikovať princíp potenciality príjmu povinného rodiča. Pri uplatnení daného princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu, a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.02.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018, tvorba právnej vety: najpravo.sk;).

46. Princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania sa povinného vymedzuje fiktívny (prezumpovaný príjem), ktorý je následne základom pre určenie výživného na dieťa (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2021, sp. zn. 5Cdo/14/2021, zdroj: nsud.sk; tvorba právnej vety: najpravo.sk).

47. V prejednávanom prípade povinný otec - podnikateľ súdu síce predložil listinné dôkazy týkajúce sa aktív, pasív, ziskov, strát jeho obchodnej spoločnosti, avšak z týchto dôkazov vyplýva, že obchodná spoločnosť, ktorej je jediným spoločníkom a konateľom, vykazuje dlhodobú stratu. Otec dlhodobo financuje svoju obchodnú spoločnosť prostredníctvom pôžičiek. Obchodná spoločnosť je povinná tieto pôžičky otcovi vrátiť. Pokiaľ spoločnosť nemá finančné prostriedky, otec má ukončiť podnikanie, vyhlásiť konkurz a získať svoje finančné prostriedky späť.

48. Odvolací súd pre potreby výživného vychádza z potenciálneho príjmu povinného z výživného aplikujúc ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorého výšku ustálil nasledovne:

Z riadnych účtovných závierok vyplýva, že otec svojej obchodnej spoločnosti požičal v roku 2023 sumu 179 200 eur, v roku 2024 sumu 184 200 eur a v roku 2025 sumu 188 200 eur, t.j. celkom sumu 551 600 eur, priemerne za rok sumu 184 000 eur. Odvolací súd konštatuje, že otec požičal túto sumu za účelom financovania firmy pre vykonávanie jej obchodnej činnosti. Z uvedeného dôvodu odvolací súd polovicu zo sumy 184 000 eur t.j. len sumu 92 000 eur považuje za ročný príjem otca z inej než závislej činnosti (z podnikania).

Otec deklaroval aj príjem zo závislej činnosti - ako zamestnanec vlastnej obchodnej spoločnosti. V roku 2023 čistú mzdu vo výške 4950,11 eur, t.j. mesačne v sume 412,51 eur; v roku 2024 čistú mzdu vo výške 2007,91 eur, t.j. mesačne v sume 167,33 eur; v roku 2025 čistú mzdu 1054,10 eur (mzda 1025,60 eur a náhrada PN 28,50 eur), t.j. mesačne v sume 150,59 eur.

Odvolací súd konštatuje, že takto vyplácaná mzda je v rozpore s ustanovením § 119 ods. 1 Zákonníka práce, podľa ktorého každý zamestnanec má právny nárok na mzdu najmenej vo výške minimálnej mzdy. Minimálna mzda na Slovensku roku 2003 bola 700 eur v hrubom mesačne, t.j. čistá mzda v sume 568,97 eur mesačne; v roku 2004 bola 750 eur v hrubom mesačne, t.j. čistá mzda v sume 615,50 eur mesačne; v roku 2025 bola 816 eur, t.j. čistá mzda v sume 663 eur mesačne.

Na základe týchto skutočností otec ako zamestnanec mohol v roku 2023 dosiahnuť čistý príjem v sume 6828 eur (568,97x12); v roku 2024 čistý príjem v sume 7386 eur (615,50x12) a v roku 2025 čistý príjem v sume 7956 eur (663x12).

Otec ako zamestnanec mohol za roky 2023 -2025 dosahovať minimálnu mzdu celkom v sume 22 170 eur (6828 + 7386 + 7956).

Celkový príjem otca z podnikania a príjem otca zo závislej činnosti za roky 2023-2025 predstavuje sumu 114 170 eur (92 000 + 22 170).

49. Napriek tomu, že otec deklaroval na pojednávaní pred odvolacím súdom aktuálne mesačné výdavky vo výške cca 150-200 eur, v priebehu konania pred súdom prvej inštancie upravoval výšku svojich mesačných výdavkov zo sumy cca 1600 eur na sumu cca 800 eur, odvolací súd ustálil výšku mesačných výdavkov otca na sumu 1000 eur.

Ročné výdavky otca predstavujú sumu 12 000 eur (1000x12) a výdavky otca za obdobie troch rokov (2023-2025), sú v celkovej výške 36 000 eur .

50. Rozdiel medzi príjmami otca a jeho výdavkami je suma 78 170 eur (114 170-36 000) predstavujúca jeho čistý ročný príjem. Odvolací súd zastáva názor, že je v možnostiach a schopnostiach otca v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine dosahovať potenciálny čistý mesačný príjem v sume 6 514 eur (78 170 :12) od 07.02.2023 .

51. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že maloleté deti sú stále osobami oprávnenými z výživného a sú odkázané na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany rodičov. Maloleté deti sú zverené do osobnej starostlivosti matky a otec im nezabezpečuje takmer žiadnu osobnú starostlivosť. S deťmi sa stretáva len minimálne, netrávi s nimi žiadne dovolenky ani prázdniny. Pri stanovení rozsahu výživného je dôvodné prihliadať na mieru osobnej starostlivosti matky a absencia nemateriálneho plnenia v podobe rovnakej miery osobnej starostlivosti by zo strany otca pochopiteľne a rozumne mala byť kompenzovaná plneniami materiálnymi, konkrétne napr. platením výživného vo zvýšenej miere. Obligatórnym zákonným hľadiskom pri určovaní výšky výživného je osobný výkon starostlivosti, ktorý Zákon o rodine nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.11.2011, sp. zn. IV. ÚS 489/2011).

52. Výživné pre dieťa slúži nielen na uspokojovanie všetkých odôvodnených hmotných potrieb, ako je jedlo, ošatenie, obuv a podobne, ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa, jeho kultúrne, rekreačné potreby a podobne. Ak sú reálne možnosti oprávnených rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Z charakteru výživného ako dávky zročnej do budúcnosti vyplýva, že nemožno všetky výdavky preukázať, keďže budú vznikať až v budúcnosti.

53. Výživné v sebe zahŕňa aj potreby na vzdelanie, potreby na prípravu na budúce povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby, náklady zdravotnej starostlivosti, tieto náklady sú považované za primerané, ak sa hodnotí aj fyzická, duševná vyspelosť maloletého dieťaťa. Ak sú reálne možnosti oprávnených rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa.

54. Povinnosťou súdu pri určovaní výživného je prihliadať na najlepší záujem dieťaťa, ktorý má relevanciu pri určovaní rozsahu výživného. Výživné znamená, že dieťa dostáva prostriedky a aj príležitosti, aby sa mohlo rozvíjať fyzicky, mentálne, duchovne, sociálnym zdravým, normálnym spôsobom, teda potreby dieťaťa pri stanovení výživného sú vnímané v najširšom slova zmysle a čo v najlepšom jeho záujme. Výživné má slúžiť na zabezpečenie všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa s cieľom zabezpečiť rozvoj dieťaťa.

55. Podľa ustálenej praxe Najvyššieho súdu SR určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu, každé jedno rozhodnutie o výživnom je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj 5Cdo/87/2017, 3Cdo/226/2017, 5Cdo/14/2021).

56. Základné pravidlá pre určenie výšky výživného obsiahnuté v ustanovení § 75 Zákona o rodine sa vzťahujú na všetky druhy vyživovacích povinností a príspevkov, pričom je dlhoročnou zaužívanou praxou v súdnych konaniach stanoviť ich rozsah zo základu predstavujúceho čistý príjem (aj potencionálny) povinnej osoby (po odpočítaní zálohy na daň z príjmov a odvody na poisťovne do Sociálnej poisťovne a zdravotnej poisťovne) (viď uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7CdoR/13/2023 zo dňa 29.05.2024, sp. zn. 6CdoR/2/2024 zo dňa 17.07.2024).

57. Odvolací súd pri stanovení rozsahu výživného prihliadol na mieru osobnej starostlivosti matky o maloleté deti v súlade s právnym názorom ústavného súdu (sp. zn. IV. ÚS 489/2011) i otcom využívaným (či skôr nevyužívaným) stykom s deťmi a najmä s poukazom na výšku oprávnených výdavkov na maloleté deti, považoval za spravodlivé určiť otcovi povinnosť platiť na výživu maloletého Y. sumu 450 eur mesačne a na maloletú L. sumu 400 eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 07.02.2023, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 8/P/23/2018-202 zo dňa 24.09.2019.

58. Odvolací súd nevyhlásil osobitný výrok o dlžnom výživnom. Výrok o bežnom výživnom v sebe zahŕňa aj všetky sumy už splatného výživného. V danom konaní existujú už dva exekučné tituly, na základe ktorých otec dobrovoľne uhradil niektoré splátky výživného, časť výživného bola vymožená súdnym exekútorom a časť výživného bola matke poukázaná formou náhradného výživného prostredníctvom ÚPSVaR. Pre úplné vyčíslenie dlžného výživného, t.j. konkrétne ktoré splátky výživného boli matke uhradené a ktoré neboli, by odvolací súd musel vykonať ďalšie dokazovanie, čo by bolo v rozpore s hospodárnosťou odvolacieho konania.

59. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

60. Rozhodnutie prijal senát pomerov hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 a ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).